

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 15. avgusta 1860.

Rožjenica.

Po Štajarskem, posebno po lotmerških goricah se nahajajo rožjenice ali zasadišča mladih tert (Rebenschulen), ktere posebno gospôda pri svojih vinogradih napravljati daje, da ž njimi vinograde popravlja.

Rožjenice so posebne grabice ali grede zvonaj goric v dobri zemlji in v primernem kraju, v ktere se spomladi rodovitno, zeleno, več ko en šolenj (čevelj) dolgo rožje v rede nasadi, da tû tri ali štiri leta raste; potem se pa v gorice presaja.

Napravi pa se rožjenica tako-le: Morajo se en šolenj globoke, dolge grabe skopati, en šolenj narazno, v ktere se perhek in droben gnoj ali pa dobra zemlja nadeva; v toto zemljo se mora rožje po pol šolnja vsaksebi saditi, tako, da dve očesi izpod zemlje stojite. Boljše pa še je, ako se grabe popred skopajo in dalji čas tako pustijo, da jih sonce dobro presuši, in po tem še le se sadi. To jako hasne, da rožje rajše in lepše raste.

Taka rožjenica se more vsako leto obrezati tako, kakor prave gorice; dvakrat najmanje okopati, in ters opraviti lepo in snažno; samo da je treba plitvo kopati in tersu korenica ne spodrezati, da mu življenja in moči ne vzame.

Rožjenica ne sme biti v pesku ali v ubožni zemlji. Ker se taka zemlja prehitro suši, ne derži tersu potrebne vlage in živega ne dava. Rožjenica mora biti v lahki, črni in močni zemlji, da se rožje hitro prime, močne korenike dobí in jako raste. Mokre leta posebno rožjenicam in sajenemu tersu nagajajo. Tudi ne sme biti rožjenica na severni strani, ampak proti solncu, da ima bolj toplo in da tako lahko ne pozebe.

Rožjenica bo hitreje napredovala, ako se trikrat okopa, in opleve in očisti; sicer mlado in slabo tersje trava zaduši in mu rast vzame.

Ako pri taki oskerbi ni hudo vreme, ne suša ali toča, zima ali kaka druga nesreča rožjenici škodovala, že tretje ali četerto leto začne ters roditi, močno in dolgo rožje imeti, da se more že v jeseni, pozimi ali na sprotletje (spomladi), če ni snega in zemlja ni zmerznjena, izkopati in v vinograd saditi, kjer so rečine in tersa manjka. V jame pa, ktere se za sajenike kopajo, se mora dober in masten gnoj ali dobra in rahla črna zemlja nasipati. Ako je v goricah zemlja sprekopana in zavlečena, sajenike ne rastejo rade.

Okoli Marburga pa imajo kmetje še poseben način rožjenic; tû se namreč nahajajo cele njive z rožjem nasajene, in tretje ali četerto leto, kadar je že rožje zrastle, ima gospodar že bratvo; potem pa izkopa tersovje, naloži celi voz tersovja (grebenic), in pelja v mesto na prodaj; zato pa se vidijo v Marburgu ob času saditbe celi vozovi tersovja ob sabotah na sejmu. Tako ima gospodar dvojni hasek od svoje rožjenice.

Toto tersovje ali grebenice (grobance) kakor jim na goričkem ali po slovenskih goricah pravijo, si kupujejo vinorejci, da ž njimi svoje gorice popravljajo ali pa si celó novo gorico nasadijo.

S tem, da se iz rožjenice tersje v gorice prenaša in presaja, se le gorica zgosti in popravi v šestih ali v osmih letih, da je namreč ters v rožjenici tri ali štiri leta najmanje rasti mogel, preden je bil za presad goden; zdaj v vinogradu pa mora rasti tri ali štiri leta, če srečno napreduje, preden rodi in grojzde donese, in se gorica popravi.

Od drugih sredstev in pomočkov, kako se beržeje in gotovše slabe gorice popravijo, hočemo govoriti v drugem členu.

Kmetijske novice.

(Krompir gnjije) letos spet po več krajih. Na Marskem je bil do 26. julija prav zdrav; potem je začelo pogostoma deževati, merzlejše vreme je nastopilo, in krompirjevec je črn prihajal, tudi stebila so venele. Učeni dr. Zavadcki je preiskaval potem krompir v zemlji in najdel že od zunaj tiste rudečkaste maroge, ktere so gotovo znamenje, da se tudi odznotraj krompirjeva gnjilina začinja. Obilni dež in merzlo vreme sta napravila bolezen krompirju. Gospod Zavadcki svetuje, naj gospodarji tam, kjer začne krompirjevec (perje) črn prihajati in smerdeti, krompir berž berž izkopljejo, da saj dve tretjini rešijo pogube, če vsega ni moč oteti. Kar je pa od zunaj nagnjitega, naj se odreže; zdravi ostanek je še za živino dober, pa tudi človeku ne škoduje. Al hitro hitro se mora krompir izkopati; zakaj bolezen se sila hitro razširja; malo dni zamujeno, je že veliko zamujeno.

(Kako se cvetlice sušijo, da ostanejo skorej take, kakoršne zrastejo). Vzemi kak krožnik (talar) ali kako plošnato skledo ali pa kako kositarsko plošo, in lepo položi na-nj utergane cvetlice, potresi jih potem prav rahlo s čisto sipo (Streisand) tako, da se nič iz nje vidilo ne bodo ter izpostavi jih kaka dva ali tri dni na sonce, in dobil boš cvetlice, raz ktere rahlo sipo otresi, skorej take, kakoršne zrastejo. Posebno lepo se posušijo cvetlice, ktere višnjevo ali plavo, belo in rumeno cvetó; in nježnejši so, lepši se ti posušijo. Si umetno odberesh tako posušenih cvetlic, jih rahlo skupaj zložiš in zvežeš in pod steklenico ali šturcglas deneš, imaš najlepší narurni cvetlični šopek za dolge čase.

Š. Rabič.

Veliki zbor krajske kmetijske družbe.

(Dalje in konec.)

Gospod Mihel Prégel, odbornik in dnarničar kmetijske družbe, je potem zboru na znanje dal, da je družba lansko leto imela 10155 gold. 3½ krajc. dohodkov, stroškov pa 9262 gold. 67 krajc., tedaj ji je ostalo gotovine 890 gold. 36½ kr. Za letošnje leto pa so prevdarjeni dohodki na 4742 gold. 2 kr., stroški pa na 4551 gold. 56 kr., tedaj se konec leta sme upati, da bi v družbini kasi ostalo 190 gold. 46 kr. Obojne rajtenge je gosp. Steska, svetovavec c. kr. državnega računstva in presodnik družbinih rajteng, poprej pregledal in poterdil.

Gosp. Anton Vončina, posestnik in barvarski mojster v Idrii je zavoljo posebno pridne sadjoreje prejel sre-